

Kumla kommun
servicecenter@kumla.se

Rektor Lena Sörbö
lena.sorbo@kumla.se

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Kumlaby grundskola
i Kumla kommun

2015-10-08

2 (12)

Dnr 43-2015:4408

Tillsyn i Kumlaby grundskola

Skolinspektionen har hösten 2015 genomfört tillsyn av Kumla kommun. Kumlaby grundskola besöktes av Skolinspektionen den 8 och 9 september 2015.

Måluppfyllelse och resultat

För Kumlaby grundskola finns ingen nationell statistik att tillgå. Skolenheten saknar en egen sammanställning av utbildningens måluppfyllelse. Av intervjuer med rektorn framgår att alla elever nådde målen för utbildningen vårterminen 2015.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad
Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad
Föresättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad
Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Kumlabys grundsärskola visar att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har god kunskap om det inre arbetet vid skolenheten och lärarnas planering av undervisningen utgår från de nationella målen i läroplanen.

Skolan arbetar i hög grad med extra anpassningar. Rektorn behöver dock ta ansvar för att elever som är i behov av särskilt stöd också ges ett sådant stöd samt att åtgärdsprogram upprättas. Rektorn behöver vidare se till att beslut om anpassad studiegång upprättas i enlighet med författningarnas krav.

Skolan har under läsåret 2014–2015 påbörjat ett arbete med att planera, utvärdera och utveckla utbildningen. Detta arbete behöver dokumenteras så det på skolenheten finns en samlad bild av utbildningens kvalitet.

2015-10-08

4 (12)

Dnr 43-2015:4408

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kumla kommun att senast den 22 januari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svarigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kumla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 8 § skollagen).
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap 8–12 §§ skollagen).

2015-10-08

5 (12)

Dnr 43-2015:4408

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Utreda elevers behov av särskilt stöd, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.
- Se till att beslut om anpassad studiegång inte omfattar fler ämnen/ ämnesområden än nödvändigt.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Av skollagen framgår vidare att om det särskilda stödet för en elev i grundsärskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolormen.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att undervisningen i grundsärskolan till stor del utgår från elevernas behov av extra anpassningar. Rektorn samlar vid behov lärarna, övrig personal och specialpedagogen och fattar beslut om vilka åtgärder som ska vidtas. Vidtagna åtgärder görs vanligtvis inom ramen för extra anpassningar. Det görs inte alltid en bedömning av om eleven är i behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram upprättas inte alltid. Rektorn menar att det är oklart var gränsen går mellan extra anpassningar och särskilt stöd och att man kan blanda ihop begreppen. Av lärarintervjun framgår att de tycker att bedömning av vad som är extra anpassningar och särskilt stöd är svårt. Vid behov kontakter lärarna specialpedagogen som lyfter ärendet till elevhälsoteamet. Skolan har inte någon skriftlig dokumentation för hur arbetet för särskilt stöd ska gå till.

2015-10-08

6 (12)

Dnr 43-2015:4408

Av intervju med rektorn och elevhälsans personal framgår att vid beslut om anpassad studiegång utgör de extra anpassningar som vidtagits och utvärderats grund för beslutet. Beslut om anpassad studiegång föregås inte av en utredning och bedömning av om en elev är i behov av särskilt stöd och beslut fattas inte om åtgärdsprogram. Av beslut om anpassad studiegång som Skolinspektionen tagit del av framgår inte vilka ämnen/ämnesområden anpassningen omfattar.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet med särskilt stöd. Utredningen har visat att det finns brister i skolans rutiner gällande utredning av om en elev är i behov särskilt stöd. Vidare har beslut om anpassad studiegång fattats för elever utan att rektorn först fattat beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Beslut om anpassad studiegång saknar uppgifter om vilka ämnen/ämnesområden eleven inte ska läsa.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Kumlabys grundsärskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kumla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektor planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

2015-10-08

7 (12)

Dnr 43-2015:4408

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att skolenhetens planering, uppföljning och utveckling av utbildningen dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av rektorn. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen ska utvecklas. Vidare anger skollagen att varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen ska vara att de nationella målen uppfylls. Vidare framgår att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet (SKOLFS 2012:18) framgår att rektorn bör se till att dokumentationen är tillräcklig för att ligga till grund för beslut på enhetsnivå om prioriteringar och utvecklingsinsatser samt att rektorns bör skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiv och ändamålsenlig för enhetens kvalitetsarbete.

Av intervju med rektorn framgår att hon följer upp skolenhetens utbildning genom att följa upp elevernas kunskapsresultat samt genom lärarnas utvärderingar av verksamheten. Utvärderingen omfattar bland annat en utvärdering av undervisningen i olika ämnen/ ämnesområden och lämnas skriftligt till rektorn. Vidare har rektorn för årskurs 7-9 följt upp elevernas delaktighet samt dokumenterat detta.

I samband med tillsynen har rektorn inkommit med skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete. Den dokumentation som inkommit omfattar arbetslagens kvalitetsarbete samt skolenhetens kartläggning av tillgängligheten vid skolan, men omfattar därutöver inte någon dokumentation av kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå. Av intervju med rektorn framgår att rektorn har gjort en analys av utbildningens resultat och identifierat vilka utvecklingsområden som finns vid skolenheten, men att detta ännu inte dokumenterats.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenheten saknar en dokumentation av kvalitetsarbetet gällande planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på skolenhetsnivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Kumlaby grundsärskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kumla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

2015-10-08

8 (12)

Dnr 43-2015:4408

- Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog, SKOLFS 2011: 123).
- Rektorn ska skriva under sista sidan i utdraget ur betygskatalogen samt signera varje annan sida i utdraget och i förekommande fall bilaga till utdraget. Underskriften på sista sidan i utdraget ska ges ett namnförtydligande (SKOLFS 2011 : 213, bilaga 2).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att betygskatalogen upprättas i enlighet med författningarnas krav.

Motivering till bedömning av brist

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska den eller de som beslutar om ett betyg förse uppgiften med egenhändig signatur. Rektorn ska skriva under sista sidan i utdraget ur betygskatalogen samt signera varje annan sida i utdraget och i förekommande fall bilaga till utdraget. Underskriften på sista sidan i utdraget ska ges ett namnförtydligande.

I samband med tillsynen har Skolinspektionen begärt in utdrag från skolenhetens betygskatalog. Av dokumentationen framgår att det i betygskatalogen saknas namnteckning av betygsättande lärare i ett par ämnen. Vidare framgår att betygskatalogen inte signerats av rektor.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att betygskatalogen inte upprättats i enlighet med författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Kumlabys grundsärskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga områden

Skolinspektionen har vid tillsynen av Kumlabys grundsärskola även granskat ett antal kritiska faktorer inom nedanstående områden. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

2015-10-08

9 (12)

Dnr 43-2015:4408

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med eleohälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärninng och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

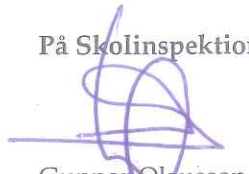
2015-10-08

10 (12)

Dnr 43-2015:4408

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olsson
Enhetschef

Lena Stadler
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Kumlabby skola 6-9

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2015-10-08

12 (12)

Dnr 43-2015:4408

Fakta om Kumlaby grundskola

Kumlaby grundskola omfattar årskurs 1–9. Vid skolenheten går 39 elever. Skolenhetens arbete leds av en rektor.